

[Lombourn.]

de mennesker, der leder udsendelserne og har indflydelse på programmernes sammensætning og deres indhold, have en betydelig magt. Mediet er blevet til magt i sig selv.

Heroverfor kunne man jo indvende, at vi jo har en presse, vi har mange aviser, som tager sig af kommunikation. Er det så ikke forkert at tale om, at tv har en monopolstilling? Det er jo noget af en balancediskussion, men jeg mener ikke, der kan være nogen tvivl om, at tv i meget høj grad har erobret kommunikationen fra pressen. I gamle dage kunne pressen, som man undertiden sagde det efter en stor premiere, gøre et menneske berømt på en nat. Det kan den ikke mere, men tv kan. Tv kan ændre den politiske situation ved nogle få udsendelser. Takket være, at billedet i meget høj grad har drevet ordet ud af kommunikationen, spiller ansigtet en enorm rolle. Det kan vi måske lide eller ej, men det gør det, og derved kommer de meninger, som ligger bag ansigtet, ind i den politiske debat på en måde, vi aldrig har kendt før. Derfor er det vigtigt, at folkets repræsentation i dette folketing får mulighed for at føre en efterkontrol med, hvad der sker.

Der er også noget, der ligger dybere end den egentlige politiske balance. Dette, at vi nu lever i et samfund, hvor tv spiller så stor en rolle, som det gør, påvirker os, ikke alene i vor politiske tankegang, men i hele vor livsholdning. Mediet er gået ind i miljøet som noget langt vigtigere, end noget andet medie nogen sinde har været. Der er nok filmfolk, som vil sige, at det er forkert at tale om billedoverfladiskhed, og det behøver der heller ikke at være tale om. Hvis det f. eks. drejer sig om en stærkt virkende, kunstnerisk film, så er den ene kunstart lige så god som den anden.

Men i kommunikationen, hvor vi efterhånden i højere og højere grad går over til at se billeder i stedet for at læse, kan der komme noget overfladisk, fordi det er nemmere at opfatte gennem billeder end gennem ord, dvs. der kræves mindre af én selv. Billedet bevæger sig med større hastighed end ordet og forøger på mange måder tilværelsens hastighed, tempoet i den, og billedet i tv kan være med til at skabe en åndelig passivitet, fordi man selv er mindre direkte aktivt engageret i det, man modtager.

Alle disse ting spiller en stor rolle for den moderne tilværelse, og derfor er det væsentligt, at folketinget er med i det, der foregår.

Problemet kan løses på to måder. Enten kan man sprænge dette monopol, således at der bliver konkurrence i æteren, og således at den magtstilling, monoopolet har, spændes ned og i kraft af mange sendere med mange forskellige opfattelser får en mindre stærk virkning, og det vil jo sådan set åbne for en afpolitisering af radiorådet. Så var det ikke i samme grad nødvendigt med en folketingsindflydelse. Eller man kan gøre noget andet: man kan beholde monoopolet. Det er der muligvis stadig væk flertal for i folketinget, hvad jeg beklager, men hvis der er det, ja, så er der ikke andet at gøre end at følge den lov, som vi vedtog i sidste folketingsamling, og give folketinget større indflydelse.

Et andet problem er alsidighedsspørgsmålet. Det er rigtigt, at der står i formålsparagraffen, at udsendelserne skal være alsidige. Det er formelt rigtigt, og man bør søge at leve op til det. Men sandheden er jo, at det er menneskeligt næsten umuligt. Man forlanger faktisk, at de mennesker, som skal referere, skal orientere, som skal kommentere, skal skære deres politiske holdning ud af sig, og vi er nu engang politiske væsener. Det er en slags åndelig invaliditet, man pålægger de pågældende. Men det er rigtigt, man bør gøre det, fordi man nu kun har den ene sender, og derfor må man altså søge imod at være objektiv, men i grunden er det umuligt.

Også dette kan kun løses på to måder. Den ene ved, at folketinget gennem radiorådet kontrollerer, at der bliver balance mellem udsendelserne, eller at man sprænger monoopolet og dermed gennem flere sendere får åndeligt råd til at have mere subjektive kommentatorer.

Jeg er ked af, at jeg er nødt til at drage debatten om monopolstillingen ind endnu en gang, det er jo helt Catosk, for det er åbenbart noget, som det konservative folkeparti må gøre i hver samling. Men der er altså ikke noget at gøre ved det, for det er nu engang vort synspunkt.

Og så til sidst: det er jo ikke meningen, at folketinget skal diskutere Danmarks radios programlægning. Det er heller ikke meningen, at radiorådet, og det er blevet sagt tid-